

Hvad vi så får i stedet, kunne måske være en opgave for et rigsråd at tage stilling til. For vi er sammen i dette her og må finde vej ud af det ved gensidig hjælp. Et rigsråd kunne f.eks. diskutere, hvordan Island har klaret sig med 40 pct. højere produktionsværdi, men 40 pct. lavere skattetryk og 30 pct. lavere omkostningsniveau end Færøerne og derfor har fået en blomstrende islandsk fiskerøkonomi. Rigsrådet kunne studere, hvordan Færøerne sygner hen, hvis vores fiskeri ikke frigøres for kvoter.

For resten har det i Nordsøen resulteret i en halvering af alt fiskeri efter 10 år med kvoteordninger. Rigsrådet kunne desuden overbevise den danske statsmagt og færingere om, at statsstøtten til Færøerne har pumpet det offentlige forbrug op, har sprængt løn- og omkostningsniveauet, har forværret lønsomheden og konkurrenceevnen på Færøerne, har medvirket til en gældsætning, som nu koster mere i renter og afdrag end de årlige bloktilskud og indirekte har presset skattetrykket så højt op, at færingere flygter over hals og hoved ud af landet.

Vi har brug for at studere, hvordan statsstøtten kunne bruges til at gøre Færøerne gældsfrit. Det er i hvert fald et værdigt virkefelt for et rigsråd. Det må ikke kun blive en parlamentarisk kaffeklub, men et fornyende politisk forum, hvor vore tre landes folkevalgte politikere tør ændre på rigsfællesskabets sammensætning, således at det fører til tre økonomisk, politisk og kulturelt friere lande. Rigsrådet kunne f.eks. observere, hvordan monopolisering af et hovederhverv med 98 pct. af eksportværdien kan kvæle færøsk virkelyst. Man skulle overbevise sig selv om, at en monopolbank som den færøske sover, den skader erhvervslivet, og den afvikler økonomien.

Sluttelig kunne et rigsråd vurdere, hvordan de indgåede aftaler og hele det økonomiske forhold mellem Færøerne og Danmark bør tages op til ny forhandling.

Hans Engell (KF):

Indledningsvis vil jeg sige tak for de kommentarer, der er kommet til forslaget fra Det Konservative Folkeparti om et rigsråd. Jeg er glad for, at mange af ordførerne har udtrykt glæde over, at vi på grundlag af dette forslag får lejlighed til en debat, og at alle har udtrykt enighed om selve målsætningen.

Jeg har selvfølgelig hæftet mig ved de kommentarer, der er kommet også til den mere formelle del af forslaget, og jeg vil da gerne advare

nogle af ordførerne imod at drage alt for vidtgående politiske konklusioner af de markeringer, der er kommet fra partierne i relation til netop dette forslag.

Forslaget udspringer jo for Det Konservative Folkepartis vedkommende af et stærkt ønske om at styrke rigsfællesskabet mellem Danmark, Grønland og Færøerne og ikke kun at gøre det i munden, men også igennem formelle tiltag. Det er naturligvis kun et forslag, der kan og bør gennemføres, såfremt der i alle tre dele af rigsfællesskabet er tilslutning hertil. Hvad ellers? Det er naturligvis ikke et forslag, der kan vedtages i det danske Folketing, hverken i den ene eller anden form, hvis der ikke i Grønland og på Færøerne er en tilsvarende opfattelse af nytten af at etablere et sådant samarbejdsorgan.

Jeg har i den forbindelse naturligvis også noteret mig de udtalelser, der er kommet både fra færøsk og grønlandsk side, men jeg er enig med hr. Hans-Pavia Rosing, der pegede på, at det kunne være nyttigt under udvalgsarbejdet, at udvalget indhentede nogle mere formelle høringsudtalelser.

Jeg vil også sige, at både i Grønland, på Færøerne og i Danmark er der en tendens til, at rigsfællesskabet alene har udviklet sig til at være et spørgsmål om bloktilskud, om udligningsordninger og om konkrete sager, der fra tid til anden dukker op. Det drejer sig i højere grad om at stille krav til hinanden og i mindre grad om, hvad de tre lande kan tilbyde hinanden inden for rigsfællesskabets rammer, når det handler om den kulturelle, politiske, historiske identitet.

Vi har den opfattelse, at vi grundigt bør drøfte, hvordan vi kan give rigsfællesskabet et nyt og andet indhold, så vi ikke glider fra hinanden, ikke mindst set i et nordisk perspektiv, hvor den internationalisering, der præger udviklingen i Europa og i verden, meget let risikerer at føre til, at det nordiske samarbejde, som rigsfællesskabet er en betydningsfuld del af, skrider, altså at Grønland måske vender sig mere mod det arktiske samarbejde mellem inuitter og derved orienterer sig mere i retning af Alaska og Nordamerika, mens Færøerne måske mere vender sig i retning mod Storbritannien, Norge og Island, og at Danmark vender sig mere i en sydgående retning i forhold til EU-samarbejdet.

Det er også i dette lys, dette forslag skal ses, nemlig hvordan vi holder sammen på et utrolig værdifuldt samarbejde i et nordisk perspektiv. Statsministeren gav udtryk for, at også regerin-